

אסופת פעילויות חינוכיות העוסקות בחוזה המדינה

בנימין זאב הרצל

יום הרצל י' באייר תשס"ז

החוברת הופקה בשיתוף:

המועצה הציבורית להנצחת פועלו של הרצל

מרכז הרצל, מיסודו של ההסתדרות הציונית העולמית

המרכז החינוכי בבית ההארכה ע"ש יצחק רבין

גשר מפעלים חינוכיים

קרן קיימת לישראל

מרכז רחל ינאית בן צבי

מוזיאון מגדל דוד

החברה למתנ"סים

המועצה לשימור מבנים

מעגל תנועות הנוער הציוניות חלוציות מגשימות

תוכן העניינים

- 2 יום הרצל - טבלת פעילויות המוצעות לתלמידי בתי הספר, חיילים והציבור הרחב

מוזיאון הרצל

- 7 1. הרצל, והבירה ירושלים בין חזון למציאות
8 2. ירושלים של קודש וירושלים של חול
9 3. ירושלים עיר עמים רבים או עיר לעם אחד
10 4. הרצל, הציונות וירושלים "הקרע שנאחה" במלחמת ששת הימים
11 5. הכותל המערבי והר הרצל, המקדש של הדת המסורתית מול המקדש של הדת האזרחית

המרכז החינוכי בבית הארחה ע"ש רבין בשיתוף מוזיאון הרצל

- 12 1. "מחלום למציאות" – מנהיגים בחברה (סדנה בבית הארחה + סיור בהר הרצל)
13 2. הסכמה ומחלוקת אז והיום (סדנה + סיור בהר הרצל)

גשר מפעלים חינוכיים

- 14 1. חזונו של הרצל והזהות היהודית-ציונית בישראל כיום
15 2. "מדינת היהודים" נוסח 2007 – על המתח בין יהדות ודמוקרטיה
16 3. מהקונגרס הציוני הראשון ב-1897 למדינת ישראל 2007, בחינת תהליכי שינוי בחברה הישראלית
17 4. "הרצל אמר" – יום עיון לקראת קבלת תעודת זהות
18 5. סמינר בן יומיים

קרן קיימת לישראל

- 20 1. בית הרצל מחזון למציאות, סיור ומשחק ניווט ביער חולדה

מרכז רחל ינאית בן צבי

- 21 1. סיורים בירושלים:
21 א. מסע חוזה לעיר חזון – בעקבות הרצל לירושלים
21 ב. איזו מדינה.....
22 ג. ירושלים כתבנית שלשה הרים
22 ד. ירושלים – עיר הבירה שלי
22 2. סדנאות:
23 א. מנורת הכנסת – כרטיס ביקור של מדינת ישראל
23 ב. הרצל וכל האדונים הנכבדים
23 ג. בוחרים סמל למדינה

מוזיאון מגדל דוד בשיתוף מוזיאון הרצל

- 24 מבית ראשון לבית לאומי, סיור ממוזיאון הרצל למוזיאון מגדל דוד

החברה למתנ"סים

- 25 פעילויות בנושא הרצל ביום הרצל 2007

המועצה לשימור מבנים ואתרי התיישבות

- 26 סיור בעקבות ביקורו של הרצל בארץ ישראל

מעגל תנועות הנוער הציוניות חלוציות מגשימות

- 27 "הרצל אמר" – בחינת מציאות החברה הישראלית ביחס לחזונו של הרצל

יום הרצל – טבלת פעילויות המוצעות לתלמידי בתי הספר, חיילים והציבור הרחב

הרחבה עבור כל אחד מהפעילויות מופיע בהמשך החוברת

פרטי התקשרות	קהל היעד	אופי הפעילות ומטרותיה	נושא הפעילות
<p style="text-align: center;"><u>מרכז הרצל</u> בטו מאיה-רכז חינוך והדרכה טל. 02-6321500 פקס. 02-6202316 betom@jazo.org.il</p>	<p style="text-align: center;">תלמידי תיכון, חיילים וסטודנטים</p>	<p>השוואת הנקודות המרכזיות שהרצל תיאר בחזונו לגבי ירושלים ובדיקה האם החזון התגשם או לאו? החניכים יצטרכו לקבוע גם תוכניות עתידיות לירושלים בעצמם על רקע השוואה זו. מטרת הפעילות לחדד את דימויה של ירושלים בעיניו של כל משתתף על רקע דבריו של הרצל</p> <p style="text-align: right;"><i>סדנא וביקור במוזיאון הרצל</i></p>	<p style="text-align: center;">הרצל, והבירה ירושלים בין חזון למציאות</p>
	<p style="text-align: center;">תלמידי תיכון, חיילים וסטודנטים</p>	<p>בפעילות זו יעמדו המשתתפים על ההבדלים, מנקודת מבטו של הרצל, בין ירושלים שבתוך החומות לירושלים שמחוץ לחומות וזאת תוך התייחסות למושגים קודש וחול בעיני הרצל ובעיניו של המשתתף</p> <p style="text-align: right;"><i>סדנא וביקור במוזיאון הרצל</i></p>	<p style="text-align: center;">ירושלים של קודש וירושלים של חול</p>
	<p style="text-align: center;">תלמידי תיכון, חיילים וסטודנטים</p>	<p>הפעילות דנה בירושלים כעיר מרכזית להיסטוריה של העם היהודי יחד עם היותה עיר חשובה לנצרות ולאסלם. הפעילות תציג את פתרונו של הרצל לשאלת המקומות הקדושים ואת התפקיד הבינלאומי שיעד לירושלים. כל זאת במקביל להתמודדותם של המשתתפים עם דעותיהם בנושא.</p> <p style="text-align: right;"><i>סדנא וביקור במוזיאון הרצל</i></p>	<p style="text-align: center;">ירושלים עיר עמים רבים או עיר לעם אחד</p>

פרטי התקשרות	קהל היעד	אופי הפעילות ומטרותיה	נושא הפעילות
	תלמידי תיכון, חיילים וסטודנטים	<p>הפעילות מציגה את מעמדה של ירושלים בעיני הציונות בעבר ובהווה. החניכים יתבקשו למצוא את ההבדלים בחיים בירושלים כעיר חצויה והחיים בירושלים כעיר מאוחדת. המטרה לחדד את חשיבות ירושלים כבירת מדינת ישראל וחשיבות איחודה במלחמת ששת הימים.</p> <p><i>סדנא וביקור במוזיאון הרצל</i></p>	<p>הרצל הציונות וירושלים "הקרע שנתאחה" במלחמת ששת הימים.</p>
	תלמידי תיכון, חיילים וסטודנטים	<p>בפעילות זו יעמדו המשתתפים על ההבדלים במטרות ובתחושות שעולות מכל אחד מהאתרים. המשתתפים יתמודדו עם הניגודיות וההשלמה שיוצרים אתרים אלו בתרבות הישראלית וכיצד המדינה והדת משתלבות בתודעה הלאומית.</p> <p><i>סדנא וביקור במוזיאון הרצל</i></p>	<p>הכותל המערבי והר הרצל – המקדש של הדת המסורתית מול המקדש של הדת האזרחית</p>
<p><u>המרכז החינוכי בבית ההארכה ע"ש רבין</u> חגית אשור-עפרון, מנהלת המרכז החינוכי רח' נחמן אביגד 1, ירושלים טל. 02-6780101 נייד 050-6594121 טלפון ארצי 1-599-510-511 פקס 02-6796566 דוא"ל Hagita@iyha.org.il</p>	תלמידי חט"ב ותיכון, חיילים	<p>בחינת חזונם של מנהיגים אל מול המציאות החברתית, תוך התייחסות לשאלת אחריות האזרחים בהגשמת חלומות לשיפור המציאות. במהלך הפעילות יתוודעו התלמידים לדמותם ופועלם של הרצל ורבין תוך דגש על ההקשר החברתי בו פעלו.</p> <p><i>סדנא, מיצג, סיור בהר הרצל וביקור במוזיאון הרצל</i></p>	<p>"מחלום למציאות" – מנהיגים, חברה</p>
	תלמידי חט"ב ותיכון, חיילים	<p>התמודדות עם המחלוקות המרכזיות סביב דמותה של החברה בישראל, דרך בחינת פועלם של הרצל ורבין ותוך בחינת הפתרונות השונים שהועלו בכל תקופה.</p> <p><i>סדנא, מיצג, סיור בהר הרצל וביקור במוזיאון הרצל</i></p>	<p>הסכמה ומחלוקת אז והיום</p>

פרטי התקשרות	קהל היעד	אופי הפעילות ומטרותיה	נושא הפעילות
<p>גשר מפעלים חינוכיים יוני בן-פזי, רכזת הדרכה טל. 02-6228020 פקס. 02-6221519 www.gesher.co.il</p>	תלמידי תיכון, חיילים ומבוגרים	<p>הכרת דמותו ופועלו של הרצל, בירור ההבדלים בין חזונו והמציאות ובירור מרכיבי הזהות היהודית-ישראלית האישי והציבורי בחברה הישראלית <i>מיצג מוזיאון הרצל + שתי סדנאות וסיור בהר הרצל</i></p>	<p>חזונו של הרצל והזהות היהודית-ציונית בישראל כיום</p>
	תלמידי תיכון, חיילים ומבוגרים	<p>הכרת סיפור חייו ומורשתו של בנימין זאב הרצל ובירור המתח בין יהדות ודמוקרטיה <i>מיצג מוזיאון הרצל + שלש סדנאות</i></p>	<p>"מדינת היהודים" 2007 – על המתח בין יהדות ודמוקרטיה</p>
		<p>הכרת סיפור חייו ומורשתו של בנימין זאב הרצל, בירור ההבדלים בין החזון של הרצל והמציאות כיום במדינה והכרת השינויים שעברה החברה הישראלית בתחומים שונים, מקום המדינה ועד היום</p>	<p>מהקונגרס הציוני הראשון ב-1897 למדינת ישראל 2007 – בחינת תהליכי שינוי בחברה הישראלית</p>
	תלמידי תיכון, כיתות י'	<p>הכרת דמותו ופועלו של הרצל, חיזוק הזהות הישראלית. בירור ההבדלים בין החזון של הרצל והמציאות כיום במדינה, חיזוק הזהות הישראלית ומיפוי מרכיבי החברה הישראלית ובחינת המשותף בחברה זו. <i>מיצג מוזיאון הרצל + ארבע סדנאות</i></p>	<p>"הרצל אמר" יום עיון לקראת קבלת תעודת זהות</p>
תלמידי תיכון	<p>הכרת דמותו ופועלו של הרצל, בירור ההבדלים בין חזונו והמציאות ולימוד השינויים שעברה החברה הישראלית מקום המדינה עד היום, וחיזוק הזהות הישראלית. מיפוי קונפליקטים מרכזיים בחברה הישראלית. <i>סדנא בת יומיים, סיור בהר הרצל, ביקור במוזיאון הרצל, דיונים וסרט</i></p>	<p>החברה הישראלית – תהליכי שינוי וזהות ישראלית</p>	

נושא הפעילות	אופי הפעילות ומטרותיה	קהל היעד	פרטי התקשרות
בית הרצל מחזון למציאות	משחק משימות ביער חולדה המוביל את התלמידים דרך הניווט להכיר נקודות ציון חשובות בערכי הציונות, החלוציות ואהבת הארץ <i>סיור ביער חולדה ומשחק ניווט</i>	תלמידי חט"ב ותיכון	<u>קרן קיימת לישראל</u> אבי מוסן, המחלקה למפעלים חינוכיים טל. 02-6583507 נייד 050-7497323 דוא"ל avimu@kkl.org.il
מסע חוזה לעיר חזון, בעקבות הרצל בירושלים	הרצל וירושלים, סיור לאורך נתיב ביקורו של הרצל בירושלים לאור כתביו ורשמיו של הרצל. <i>סיור בירושלים וביקור במוזיאון הרצל</i>	תלמידי חט"ב ותיכון	מרכז רחל ינאית בן צבי תרצה אלפי, מנהלת פרויקטים רח' משגב לדך 13, ירושלים טל. 02-627115 נייד 050-7439049 דוא"ל Tirza@ybz.org.il
איזו מדינה....	גישות שונות לעיצוב מדינת ישראל בראשית הציונות. סיור בין שכונות ירושלים השונות. <i>סיור בירושלים ובמוזיאון הרצל</i>	תלמידי חט"ב ותיכון	
ירושלים כתבנית שלושה הרים	הר המוריה, גבעת רם והר הזיכרון, שלשה יסודות בבנין המדינה: היסטורי, לאומי וזיכרון <i>סיור בירושלים</i>	תלמידי חט"ב ותיכון	
מנורת הכנסת – כרטיס הביקור של מדינת ישראל	חשיבות המנורה כסמל המדינה וערכה כסמל לאומי <i>סדנא אל מול מנורת הכנסת</i>	תלמידי חט"ב ותיכון	
הרצל וכל האזונים הנכבדים	גדולי האומה והופעתם על שטרות הכסף. חשיבות שטרות הכסף כסמל לאומי. <i>סדנא, ביקור במוזיאון הרצל</i>	תלמידי חט"ב ותיכון	
בוחרים סמל למדינה	כיצד קובעת מדינה את סמליה? מה הייתה הצעתו של הרצל? הצצה אל באחורי הקלעים של סמל מדינת ישראל. <i>סדנא</i>	תלמידי חט"ב ותיכון	

נושא הפעילות	אופי הפעילות ומטרותיה	קהל היעד	פרטי התקשרות
מבית ראשון לבית לאומי	תחנות וצמתים לאורך ההיסטוריה היהודית בירושלים מהם ינק הרצל את ההשראה והמקור לדרכו וחזונו. סיור ממוזיאון הרצל והר הרצל למוזיאון מגדל דוד	תלמידי תיכון	<u>מוזיאון מגדל דוד</u> איילת רייך, מנהלת הזמנות, מחלקת הדרכה טל. 02-6265347 דוא"ל Ayelet@tower.org.il
יום הרצל במתנ"ס	פעילויות ציבוריות וקהילתיות העוסקות בהרצל, תוך שיתוף פעולה עם המתנ"ס המקומי.	תלמידים וקהילת המתנ"ס	<u>החברה למתנ"סים</u> יעל ארליך, המחלקה לארץ סביבה ומורשת טל. 02-6759833 או 08-6281992 שלוחה 205 דוא"ל yaele@matnasim.org.il
מסעו של הרצל בארץ ישראל	שחזור מסעו של הרצל מנמל יפו דרך התחנות החשובות במסעו לירושלים. המסע עוקב אחר מסעו של הרצל בישראל ומלווה במסע בהיסטוריה בעקבות פועלו של הרצל. טיוטה לפעילות המתוכננת לקראת שנה הבאה וכולל מסע בין יומיים מיפו לירושלים וביקור במוזיאון הרצל	תלמידי חטי"ב ותיכון	<u>המועצה לשימור מבנים</u> דני גולן, רכוז חינוך והדרכה ביה"ס החקלאי מקווה ישראל טל. 03-5059197 פקס 03-5034828 דוא"ל shimur6@netvision.net.il
"הרצל אמר" – בחינת מציאות החברה הישראלית ביחס לחזונו של הרצל	הצגת משנתו החברתית של הרצל באמצעות פעילות המבוססת על משחק מתודי או ערכה. המטרה לבחון את המצאויות בחברה הישראלית אל מול חזונו של הרצל ולדון בדרכו של הרצל והגשמת החזון הציוני	תלמידי חטיבת הביניים והתיכונים	<u>מעגל תנועת הנוער הציוניות חלוציות מגשימות (ע"ר) קיבוץ גלויות 120 ת"א</u> 66788, טל: 03-5125164 פקס: 03-5125178 5125178. יקי 054-6735268, נעה 054-6735287, יאיר: 052-4696806 דוא"ל: herzl@noal.co.il

מוזיאון הרצל

הרצל והבירה ירושלים בין חזון למציאות

מטרת הפעילות:

1. בפעילות זו המשתתפים ישוו את הנקודות המרכזיות שהרצל תיאר בחזונו לגבי ירושלים ויבדקו האם החזון התגשם או לאו?
2. החניכים יצטרכו לקבוע תוכניות עתידיות לירושלים בעצמם על רקע השוואה.
3. מטרת הפעילות לחדד את דימויה של ירושלים בעיניו של כל משתתף על רקע דבריו של הרצל.

משך הפעילות: שעה וחצי

מקום הפעילות: בכיתה

מהלך הפעילות:

- סדנא וביקור במוזיאון הרצל
- דיון במליאה: המשתתפים יחקרו את חזונו לגבי ירושלים בעזרת השיר "ירושלים האחרת".
- פעילות בקבוצות: המשתתפים ישוו בין החזון שלהם לחזון של הרצל בעזרת קטעי מקורות מדבריו של הרצל.
- פעילות יצירתית: המשתתפים יביעו את שאיפותיהם לגבי ירושלים בצורות שונות: שיר, מכתב לראש העיר, עיצוב פרסומת, עיצוב בול וכד'.
העיר, עיצוב פרסומת, עיצוב בול וכד'.

עזרים ואמצעים נדרשים:

- עותקים של השיר "ירושלים האחרת" – כמספר המשתתפים.
- קלטת/דיסק עם השיר, "ירושלים האחרת" ורשמקול.
- כלי כתיבה
- גיליונות נייר גדולים (למנחה).
- מכשירי כתיבה
- דבק, מספרים, סלטייפ
- מפה של ירושלים
- תמונות של ירושלים

מוזיאון הרצל

ירושלים של קודש וירושלים של חול

מטרת הפעילות:

1. בפעילות זו המשתתפים יעמדו על ההבדלים בין ירושלים שבתוך החומות וירושלים שמחוץ לחומות בעיניו של הרצל. הבחנה זו קשורה למושגי קודש וחול בעיניו של הרצל.
2. המשתתפים יתמודדו עם מושגי קודש וחול בירושלים בעיניהם.
3. החניכים יצטרכו בסופה של הפעילות לתת ביטוי יצירתי לאבחנותיהם.

משך הפעילות: שעה וחצי.

מקום הפעילות: בכיתה

מהלך הפעילות:

- סדנא וביקור במוזיאון הרצל
- פעילות קבוצתית: המשתתפים יבחינו בין מה נראה בעיניהם כקדוש ומה נראה בעיניהם כחול בירושלים באמצעות מילוי רשימת אתרים על גבי מפה אילמת.
- דיון במליאה: יתקיים דיון היכן צריכים להיות ממוקמים אתרי הקודש ואתרי החולין בירושלים.
- דיון במליאה: המשתתפים יחשפו אל דעותיו של הרצל וחלוקתו את ירושלים לירושלים של קודש וירושלים של חול וישוו לדעותיהם.
- פעילות יצירתית: כל קבוצה תפיק בול לכבוד יום הרצל בנושא ירושלים של קודש וירושלים של חול.

עזרים ואמצעים:

- שני דפי עמדה גדולים, בראש אחד: ירושלים של קודש ובראש השני: ירושלים של חול.
- דפי A3 עליהם מפה אילמת של ירושלים.
- תמונות של אתרים ושמות של אתרים.
- מספריים ודבק.
- דף לבן עם שוליים כמו של בול

מוזיאון הרצל

ירושלים עיר עמים רבים או עיר לעם אחד

הפעילות דנה בירושלים כעיר מרכזית להיסטוריה של העם היהודי יחד עם היותה עיר החשובה גם לנצרות ולאסלם.

מטרות הפעילות:

1. בפעילות זו המשתתפים יכירו כיצד פתר הרצל את שאלת המקומות הקדושים, ואיזה תפקיד בינלאומי ייעד הרצל לירושלים.
2. המשתתפים בפעילות יצטרכו להתמודד עם חשיבותה של ירושלים לכל שלוש הדתות המונותאיסטיות.
3. המשתתפים יחשבו על פתרונות לשאלת ירושלים על רקע התמודדות עם דעותיהם ודעותיו של הרצל בנושא.

משך הפעילות: שעה וחצי

מקום הפעילות: בכיתה

מהלך הפעילות:

- סדנא וביקור במוזיאון הרצל
- פעילות בקבוצות: בשלב הראשון שלוש דמויות תצגנה מול קבוצות המשתתפים את דעותיהן של שלוש הדתות המונותאיסטיות על חשיבותה של ירושלים בעבורם.
- סימפוזיון: יערך סימפוזיון בהשתתפות נציגי שלוש הדתות וכל חברי הקבוצה.
- במליאה – משחק: בעזרת משחק החבילה עוברת יתמודדו המשתתפים עם אמירותיו של הרצל בנושא, האם הם מסכימים לאמירות או לאו.

עזרים ואמצעים:

- כרטיסי ואביזרי זהות: יהודי (כובע טמבל), נוצרי (צלב), מוסלמי (כאפייה)
- חבילת עיתוני למשחק החבילה עוברת והיגדים של הרצל.
- שיר "יא לילי".

מוזיאון הרצל

הרצל הציונות וירושלים, "הקרע שנתאחה" במלחמת ששת הימים

מטרת הפעילות:

1. בפעילות זו החניכים יתמודדו עם צרכיה של ירושלים במקביל לצרכים וליכולות של התנועה הציונית בעבר.
2. במהלך הפעילות יתבקשו החניכים למצוא את ההבדלים בחיים בירושלים כעיר חצויה והחיים בירושלים כעיר מאוחדת.
3. מטרת הפעילות לחדד את תחושות המשתתפים על חשיבותה של ירושלים כבירת מדינת ישראל וחשיבות איחודה במלחמת ששת הימים.

משך הפעילות: שעה וחצי לכל נושא

מקום הפעילות: בכיתה

מהלך הפעילות:

- סדנא וביקור במוזיאון הרצל
- דיון: מעמדה של ירושלים בעיני הציונות, באמצעות דבריו של אושיסקין.
- הפעלה: הקבוצה תהפוך לועדה לענייני ירושלים ותצטרך להביע עמדה ולקבוע סדר עדיפויות לגבי משימות ציוניות שעמדו בפני ההסתדרות הציונית.
- הצבעה: תערך הצבעה לברור האם ירושלים זוכה לפעילות ציונית או נידחת בשל סיבות שהזמן גרמן.
- פעילות: כל קבוצה תצטרך להתמודד באמצעות תמונות כיצד היו החיים בירושלים לפני איחוד חלקה המזרחי עם חלקה המערבי.
- דיון: השוואת מעמדה של ירושלים בתיאוריה מול המעשה.

עזרים ואמצעים:

- עותקים של השיר של אושיסקין
- תמונות של ירושלים לפני ואחרי מלחמת ששת הימים
- כרטיסיות משימות ציוניות
- דפים לבנים, כלי כתיבה, דבק, מספרים

מוזיאון הרצל

הכותל המערבי והר הרצל – המקדש של הדת המסורתית מול המקדש של הדת האזרחית

מטרת הפעילות:

1. בפעילות זו יעמדו המשתתפים על ההבדלים במטרות ובתחושות שעולות מכל אחד מהאתרים.
2. המשתתפים יתמודדו עם הניגודיות וההשלמה שיוצרים אתרים אלו בתרבות הישראלית וכיצד המדינה והדת משתלבות בתודעה הלאומית.

משך הפעילות: שעה וחצי לכל נושא

מקום הפעילות: בכיתה

מהלך הפעילות:

- סדנא וביקור במוזיאון הרצל
- דיון פרטני: כל משתתף יגדיר לעצמו את התחושות שהוא חש לגבי כל אחד מהאתרים: הכותל והר הרצל.
- דיון פרטני: כל משתתף יתמודד עם שאלת חשיבותם של אתרים אלו לעם ישראל, למדינת ישראל ולעצמו.
- דיון קבוצתי: בפעילות בקבוצות יתמודדו וישוו המשתתפים את סוגי הרגשות שעולים מקטעי הקריאה שמביעים את יחסם של מנהיגים ציוניים אל אתרים אלו, לרגשות שהובעו על ידי חברי הקבוצה.
- פעילות יצירה – כל קבוצה תציג את מסקנותיה באמצעות יצירת מטבע או קולאז'.

עזרים ואמצעים:

- קטעים על הכותל מאת: הרצל, אושיסקין, חיים חפר, יוסי גמזו, דן אלמגור,
- קטע על הר הרצל מאת: יצחק שלו
- דפי הפעלה לשלב אי של הפעילות
- תמונות של הכותל, של הר הרצל ושל דמויות
- כלי כתיבה, דבק, מספריים, בריסטולים

המרכז החינוכי בבית ההארכה ע"ש רבין בשיתוף מוזיאון הרצל

"מחלום למציאות" – מנהיגים חברה

מטרות התכנית:

- הכרות עם דמותם ופועלם של הרצל ורבין, תוך דגש על ההקשר החברתי בו פעלו.
- בחינת חזונו של מנהיגים אל מול המציאות החברתית.
- התוודעות למורכבות הקיימת בתהליכי עיצוב דמותה של החברה בישראל.
- עידוד למעורבות אזרחית פעילה.

משך: כשש שעות

מקום: ירושלים - בית ההארכה ע"ש רבין, הר הרצל

מהלך הפעילות:

- **סדנת דיון: "מחלום למציאות":** הסדנא שואלת על הפער בין חזונו של הרצל לבין המציאות בה אנו חיים היום ומעלה את שאלת האחריות שלנו בהגשמת חלומות לשיפור המציאות.
- **ביקור במוזיאון הרצל**
- **סיור בהר הרצל:** מנקודת המבט של הסכמה ומחלוקת בחברה הישראלית אז והיום: כיצד התמודדו המנהיגים הקבורים בהר עם מחלוקות על דרך ועל אידיאולוגיה? מה הפתרונות השונים שהועלו על ידי המנהיגים? מה אנו היינו עושים כיום?
- **צפייה במיצג האורקולי:** "קווים אדומים בדמוקרטיה הישראלית" - מיצג מולטימדיה העוסק ברצח ראש הממשלה יצחק רבין כרוז לדיון בנושא גבולות הדמוקרטיה היום.

אמצעים נדרשים:

- אוטובוס צמוד

אגודת אכסניות נוער בישראל (אנ"א)
ISRAEL YOUTH HOSTELS ASSOCIATION (I.Y.H.A.)

המרכז החינוכי בבית ההארחה ע"ש רבין בשיתוף מוזיאון הרצל

הסכמה ומחלוקת אז והיום

מטרות התכנית:

- הכרות עם דמותם ופועלם של הרצל ורבין, תוך דגש על ההקשר החברתי בו פעלו.
- התמודדות עם מחלוקות מרכזיות סביב דמותה של החברה בישראל.
- בחינת הלגיטימיות של הפתרונות שהועלו לאורך השנים למחלוקות הנידונות.
- עידוד למעורבות אזרחית פעילה.

משך: כשש שעות

מקום: ירושלים - בית ההארחה ע"ש רבין, הר הרצל

מהלך הפעילות:

- **צפייה במיצג האורקולי:** "קווים אדומים בדמוקרטיה הישראלית" - מיצג מולטימדיה העוסק ברצח ראש הממשלה יצחק רבין כזרז לדיון בנושא גבולות הדמוקרטיה היום.
- **סדנת דיון:** "מהרצל לרבין: על בנייה, שבר ותיקון חברה" – סדנא הבוחנת את השינויים המרכזיים שעברו על החברה הישראלית מאז חזונו של הרצל ושואלת על אחריות האזרחים בעיצוב חברת מופת ובמציאת פתרונות מוסכמים למחלוקות עקרוניות.
- **ביקור במוזיאון הרצל**
- **סיור בהר הרצל:** מנקודת המבט של הסכמה ומחלוקת בחברה הישראלית אז והיום: כיצד התמודדו המנהיגים הקבורים בהר עם מחלוקות על דרך ועל אידיאולוגיה? מה הפתרונות השונים שהועלו על ידי המנהיגים? מה אנו היינו עושים כיום?

אמצעים נדרשים:

- אוטובוס צמוד

גשר מפעלים חינוכיים

תזונו של הרצל והזהות היהודית-ציונית בישראל כיום

מטרת הפעילות:

- הכרת סיפור חייו ומורשתו של בנימין זאב הרצל.
- בירור ההבדלים בין החזון של הרצל והמציאות כיום במדינה.
- בירור מרכיבי הזהות היהודית-ישראלית האישי והציבורי בחברה הישראלית

משך הפעילות: מיצג המוזיאון + 2 סדנאות וסיור בהר הרצל: 5 שעות.

קהל יעד: תלמידי תיכון, מבוגרים, חיילים.

מהלך הפעילות:

- דרוש שותף: בירור מידת השייכות שחשים המשתתפים לעם ישראל ולחברה הישראלית. מיפוי מרכיבי הזהות הישראלית והגדרתם, באמצעות בחינת מגוון אירועים וסמלים הבאים לבחון את מאפייני הישראליות, המשותפים והמפרידים. עידוד אכפתיות ודאגה כלפי האחר מתוך נקודת אחריות ושותפות כעם אחד וכחברה אחת.
- סיור במרכז הרצל: מוזיאון חווייתי החושף את תיאודור הרצל לא רק כמנהיג היסטורי רם-מעלה, אלא גם כאישיות עכשווית ומרתקת, בעלת חזון, הממשיכה לעורר השראה גם בימינו.
- ציונות כאן ועכשיו - היכרות עם הערכים עליהם התבססה מדינת ישראל בהקמתה באמצעות עיון בחזונו של הרצל ומגילת העצמאות. בחינת קיומם של ערכים אלה הלכה למעשה כיום בעזרת נתונים שונים ובחינת המשמעות שלהם כיום. (הערכים שייבחנו: צדק חברתי, קליטת עלייה, יחס למיעוטים ועוד...) היחידה תועבר במקביל לביקור במוזיאון כהשלמה אליו.
- סיור בהר הרצל: ביקור בחלקת גדולי האומה וסיור בקברים אשר מאחוריהם סיפורים מרתקים ומשמעותיים. עיסוק במרכיבי הזהות היהודית-ישראלית השונים. כגון תרבות, היסטוריה ולאום תוך השמת דגש לשאלות הזהות הציבורית במדינת ישראל.

גשר מפעלים חינוכיים

"מדינת היהודים" נוסח 2007 - על המתח בין יהדות ודמוקרטיה

מטרת הפעילות:

- הכרת סיפור חייו ומורשתו של בנימין זאב הרצל.
- בירור המתח בין יהדות ודמוקרטיה.

משך הפעילות: מיצג המוזיאון + 3 סדנא : 4 שעות

קהל יעד: תלמידי תיכון, מבוגרים, חיילים.

מהלך הפעילות:

- "אני בין תנ"ך, דגל וגלובוס" בירור אישי וראשוני של עמדות המשתתפים ביחס לסמלים המבטאים את הזהות היהודית, הלאומית והאוניברסאלית. הבנת ההשלכות על אופי היחסים בין המדינה ליהדות התפוצות, על יחסי דת ומדינה בישראל, על יחסים בין רוב ומיעוט במדינה וכד'.
- סיור במרכז הרצל: מוזיאון חווייתי החושף את תיאודור הרצל לא רק כמנהיג היסטורי רם-מעלה, אלא גם כאישיות עכשווית ומרתקת, בעלת חזון, הממשיכה לעורר השראה גם בימינו.
- "זה תלוי בגישה" בחינת מודלים מדיניים שונים לשילוב בין יהדות לדמוקרטיה במדינת ישראל, תוך הבנת הפירושים שונים להגדרת תכני זהותה של מדינת ישראל כמדינה יהודית דמוקרטית והמתחייב מהם במישורי החקיקה, המדיניות ויחסי דת ומדינה.
- "איך בונים מדינה?" בחינת מספר סוגיות ציבוריות עקרוניות אקטואליות הנובעות מהמורכבות של מדינת ישראל כמדינה יהודית דמוקרטית, התמקדות בתסריטים עתידיים אפשריים הקשורים במורכבות זו ובחינת דרכי התמודדות ופתרון.

גשר מפעלים חינוכיים

מהקונגרס הציוני הראשון ב 1897 למדינת ישראל 2007 - בחינת תהליכי שינוי בחברה הישראלית

מטרת הפעילות:

- הכרת סיפור חייו ומורשתו של בנימין זאב הרצל.
- בירור ההבדלים בין החזון של הרצל והמציאות כיום במדינה.
- הכרת השינויים שעברה החברה הישראלית בתחומים שונים, מקום המדינה ועד היום.

משך הפעילות: מיצג המוזיאון + 2 סדנאות : 3 שעות.

קהל יעד: תלמידי תיכון, מבוגרים, חיילים

מהלך הפעילות:

- סיור במרכז הרצל: מוזיאון חווייתי החושף את תיאודור הרצל לא רק כמנהיג היסטורי רם-מעלה, אלא גם כאישיות עכשווית ומרתקת, בעלת חזון, הממשיכה לעורר השראה גם בימינו.
- "מהקיוסק לקניון עזריאלי": בחינת התפתחות החברה הישראלית מהקמתה ועד היום על-ידי התבוננות באירועים משמעותיים. במוקד הדיון יעמדו משמעות השינוי והשלכותיו.
- "ציונות כאן ועכשיו" - היכרות עם הערכים עליהם התבססה מדינת ישראל בהקמתה באמצעות עיון בחזונו של הרצל ומגילת העצמאות. בחינת קיומם של ערכים אלה הלכה למעשה כיום בעזרת נתונים שונים ובחינת המשמעות שלהם כיום. (הערכים שייבחנו: צדק חברתי, קליטת עלייה, יחס למיעוטים ועוד...) היחידה תועבר במקביל לביקור במוזיאון כהשלמה אליו.

גשר מפעלים חינוכיים

"הרצל אמר" - יום עיון לקראת קבלת תעודת זהות

מטרות הפעילות:

- הכרת סיפור חייו ומורשתו של בנימין זאב הרצל.
- בירור ההבדלים בין החזון של הרצל והמציאות כיום במדינה.
- חיזוק הזהות הישראלית.
- מיפוי מרכיבי החברה הישראלית ובחינת המשותף בחברה זו.

משך הפעילות: מיצג המוזיאון + 4 סדנאות: 5 שעות.

קהל יעד: תלמידי תיכון, מבוגרים, חיילים בקבוצות של עד 25 משתתפים.

מהלך הפעילות:

- "לאן אני שייך" - יחידת פתיחה חווייתית הבאה לבחון את שאלת הזהות וההשתייכות הקבוצתית של כל אחד מאתנו כאזרחים במדינת ישראל. בחינת מרכיבי הזהות בכלל והזהות הישראלית בפרט וכיצד היא באה לידי ביטוי בחיינו.
- "כחול ולבן זה הצבע שלי" – מיפוי מרכיבי הזהות הישראלית והגדרתם, באמצעות בחינת מגוון אישים בחברה הישראלית של ימינו והעלאת שאלות לגבי מאפייני הישראליות, המשותפים והמפרידים. עידוד הבנה והכרה בחברה ישראלית רב-גונית.
- סיור במרכז הרצל: מוזיאון חווייתי החושף את תיאודור הרצל לא רק כמנהיג היסטורי רם-מעלה, אלא גם כאישיות עכשווית ומרתקת, בעלת חזון, הממשיכה לעורר השראה גם בימינו.
- "ציונות כאן ועכשיו" - היכרות עם הערכים עליהם התבססה מדינת ישראל בהקמתה באמצעות עיון בחזונו של הרצל ומגילת העצמאות. בחינת קיומם של ערכים אלה הלכה למעשה כיום בעזרת נתונים שונים ובחינת המשמעות שלהם כיום. (הערכים שייבחנו: צדק חברתי, קליטת עלייה, יחס למיעוטים ועוד...) היחידה תועבר במקביל לביקור במוזיאון כהשלמה אליו.
- "חותמים מחדש על מגילת העצמאות"- אשרור של הערכים החברתיים-תרבותיים שלאורם צריכה להתנהל החברה בישראל, תוך השמת דגש למקום הפרט ולמימוש העצמי שלו יחד עם האחריות כלפי הכלל.
- טקס קבלת תעודת זהות בחלקת קברו של הרצל

גשר מפעלים חינוכיים

"ישראל - זהות, תברה ומדינה" - סמינר בן יומיים

מטרות הפעילות:

- הכרת סיפור חייו ומורשתו של בנימין זאב הרצל.
- בירור ההבדלים בין החזון של הרצל והמציאות כיום במדינה.
- הכרת השינויים שעברה החברה הישראלית בתחומים שונים, מקום המדינה ועד היום.
- מיפוי השסעים השונים הקיימים כיום בחברה הישראלית.
- חיזוק הזהות הישראלית.

משך הפעילות: יומיים כולל לינה באכסניה.

קהל יעד: תלמידי תיכון בקבוצות של עד 25 משתתפים.

מהלך הפעילות:

יום א' - זהות יהודית-ישראלית ובחינת תהליכי שינוי בחברה הישראלית:

הסדנאות והנושאים הכלולים ביום זה:

- "לאן אני שייך" - יחידת פתיחה חווייתית הבאה לבחון את שאלת הזהות וההשתייכות הקבוצתית של כל אחד מאתנו כאזרחים במדינת ישראל. בחינת מרכיבי הזהות בכלל והזהות הישראלית בפרט וכיצד היא באה לידי ביטוי בחיינו.
- דרוש שותף: בירור מידת השייכות שחשים המשתתפים לעם ישראל ולחברה הישראלית. מיפוי מרכיבי הזהות הישראלית והגדרתם, באמצעות בחינת מגוון אירועים וסמלים הבאים לבחון את מאפייני הישראליות, המשותפים והמפרידים. עידוד אכפתיות ודאגה כלפי האחר מתוך נקודת אחריות ושותפות כעם אחד וכחברה אחת.
- סיור במרכז הרצל: מוזיאון חווייתי החושף את תיאודור הרצל לא רק כמנהיג היסטורי רם-מעלה, אלא גם כאישיות עכשווית ומרתקת, בעלת חזון, הממשיכה לעורר השראה גם בימינו.
- צפייה בסרט "איזו מלחמה נהדרת" - דיון בהשתנות הערכים בחברה הישראלית ובמידת הנכונות להקרבה מקום המדינה ועד היום באמצעות צפייה בסרטים ישראלים שונים הממחישים את היחס המשתנה למלחמות ישראל ולשירות בצבא. דיון בקבוצות בעקבות הסרט.
- "מהקיוסק לקניון עזריאלי": בחינת התפתחות החברה הישראלית מהקמתה ועד היום על-ידי התבוננות באירועים משמעותיים. במוקד הדיון יעמדו משמעות השינוי והשלכותיו.

- "ציונות כאן ועכשיו" - היכרות עם הערכים עליהם התבססה מדינת ישראל בהקמתה באמצעות עיון בחזונו של הרצל ומגילת העצמאות. בחינת קיומם של ערכים אלה הלכה למעשה כיום בעזרת נתונים שונים ובחינת המשמעות שלהם כיום. (הערכים שייבחנו : צדק חברתי, קליטת עלייה, יחס למיעוטים ועוד...) היחידה תועבר במקביל לביקור במוזיאון כהשלמה אליו.

יום ב' - החברה הישראלית במבחן הרב תרבותיות:

הסדנאות והנושאים הכלולים ביום זה :

- "ביחד או לחוד" –סקירה של כמה ממוקדי המתח המרכזיים במדינת ישראל והחברה הישראלית: השסע הלאומי, השסע הדתי והשסע העדתי. הבנת נסיבות ומורכבות קונפליקטים אילו תוך מתן ידע וכלים להבנת המורכבות שבקונפליקט. (ההרצאה תשלב צפייה בקטעים מסרטים ישראליים שונים)
- "רגע לפני הקרע" - מיפוי הקונפליקטים המרכזיים הקיימים בחברה הישראלית ובחינת השפעתם, תוך ניתוח אפשרויות שונות להתמודדות עם קונפליקטים אלה.
- "רב הנסתר על הגלוי"- הכנה לקראת מפגש עם דמויות שונות בחברה הישראלית באמצעות משחק ידע חוויתי בו יצטרכו המשתתפים לגלות בקיאות בתחומים שונים מעולמן של קבוצות שונות בחברה הישראלית.
- "פסיפס ישראלי" מפגש עם שלוש דמויות ישראליות אותנטיות- חרדי, ערבי ישראלי ומתנחל בשלוש קב' קטנות כאשר כל נציג ידבר עם שלשת הקב- כל קב' כ-40 דק'.
- סיור בהר הרצל: ביקור בחלקת גדולי האומה וסיור בקברים אשר מאחוריהם סיפורים מרתקים ומשמעותיים. עיסוק במרכיבי הזהות היהודית-ישראלית השונים. כגון תרבות, היסטוריה ולאום תוך השמת דגש לשאלות הזהות הציבורית במדינת ישראל.

קרן קיימת לישראל: גן לאומי חולדה

בית הרצל מחזון למציאות – סיור ומשחק ניווט

נכתב ומופעל על ידי : קרן קיימת לישראל, האגף לחינוך ונוער

הנושא - משחק משימות ביער הרצל שבחולדה. בשנת 1908 הוחל בנטיעת יער גדול לזכרו של הרצל, על אדמות שנקנו ע"י הקרן הקיימת לישראל בשנת 1906. ד"ר רופין החליט להקים במקום חוות לימוד המיועד לפועלים שיועסקו בנטיעת היער. במקום הוקמה משתלת עצי זית. עד שנת 1909 נאסף סכום כסף גדול מיהודי הגולה שתרמו ביד נדיבה לקרן. תוך שנה נשתלו ביער הרצל 12,000 עצי זית.

מטרת הפעילות -

- א. הכרת תולדות חולדה וגאולת קרקעות על-ידי קק"ל
 - ב. חיזוק ערכי הציונות, החלוציות ואהבת הארץ
 - ג. הכרת היער, נופיו, ערכיו והסיפורים סביבו
 - ד. תרומתה של חולדה בהספקת מים בימי מלחמה ומצור
- גיל המשתתפים** – חטיבת ביניים וחטיבה עליונה

מקום הפעילות – יער חולדה

מהלך הפעילות - הפעילות תתבצע בסיוע מפת ניווט מצוירת של יער הרצל. על גבי המפה מצויינות שמונה תחנות. בתחילת המשחק תקבל כל חוליה ערכה ובה כתב חידה משימתי. על המשתתפים להגיע בעזרת המפה לכל תחנה ותחנה לפי הסדר ולבצע את המשימות המתאימות למידע שאותו יוכלו להפיק מהצמחי בשטח, משלטי קק"ל או ממיצגים שאותם יגלו לאורך המסלול.

לאחר השלמת המשימה בכל תחנה, יש להמשיך לתחנה הבאה. בכל משימה נכללת גם חידה, אשר פתרונה מצטרף למשפט מפתח סופי. עם ההשלמה של כל משימה מעבירים החניכים חלק מהפתרון אל משפט המפתח, הוא המשפט המסכם את הפעילות. הקבוצה שתרכיב ראשונה את המשפט מנצחת במשחק.

עזרים ואמצעים נדרשים

- א. שקית ניילון לכל קבוצה ובה: דבק פלסטי, מספרים וכלי כתיבה
- ב. מצע קשיח לכתיבה בשטח
- ג. כתבי חידה ומפות של יער חולדה, כמספר החוליות.

תוצרים מצופים – החניכים נחשפים לעבודת צוות ולניווט כאמצעי ללימוד מושגים מתולדות המדינה והציונות. בסיומה של הפעילות אמורים החניכים להכיר ולהבין את המושגים: סיפורו של יער חולדה והרצל, גאולת קרקע, סיפור ההתיישבות בחולדה וחשיבותה של חולדה בתש"ח.

יד יצחק בן-צבי, מרכז רחל ינאית בן-צבי ללימודי ירושלים

סיורים בירושלים

א. מסע חוזה לעיר חזון – בעקבות הרצל בירושלים

- כיצד הצטיירה ירושלים בעיני הרצל בביקורו בה?
 - איך השפיע הביקור על הרצל ויצירתו?
 - מה חשב הרצל על ירושלים ועל תושביה? ומה הם חשבו עליו?
- סיור זה יערך לאורך נתיב ביקורו של בנימין זאב הרצל בירושלים בעקבות ניסיונו לקבל זיכיון להקמת מדינה יהודית בארץ ישראל ופגישותיו עם הקיסר וילהלם השני.
- בעזרת יומנו של הרצל ותיאורים מן התקופה, ננסה לברר מה חשב הרצל אודות העיר ותושביה וכיצד השפיע עליו ביקור זה.
- מסלול הסיור כולל ביקור בתחנת הרכבת, בשכונת ממילא, במלון קמיניץ ברחוב יפו, במתחם אורט הנביאים ולסיום ביקור בהר הרצל וצפייה במיצג מרכז הרצל.

משך הסיור כ- 4 שעות

ב. איזו מדינה...?

- מה היו הגישות השונות לעיצוב מדינת ישראל בראשית דרכה של הציונות?
 - אילו אתרים ואישים מציגים ומבטאים גישות אלה?
- סיור זה עוסק בגישות השונות לעיצובה של מדינת ישראל כפי שהתגבשו מראשית הציונות. בגלל היותה של ירושלים מעין מיקרוקוסמוס של החברה בישראל ניתן לפגוש בה עד היום גישות שונות לרעיון הציוני.
- במהלך הסיור נעסוק בגישה התרבותית, הגישה הדתית לאומית, גישת מדינת הלכה וגישת מדינת היהודים – גישתו של הרצל.
- אזור הסיור מאפשר התייחסות אל הגישות השונות במסלול 'קומפקטי':
- תחילתו בשולי האזור החרדי – שכונת גאולה וזיכרון משה, שם נתמקד בגישה ההלכתית למדינה. משם נעפיל אל רחוב הרב קוק לביקור בבית הרב ולהתמקדות בגישה הדתית לאומית.
- משם לסמטת החבשים הסמוכה, בה נעסוק בגישה התרבותית תוך התייחסות לאליעזר בן יהודה ולבניין בית הספר בצלאל שהיו בסמטה בעבר.
- סיום הסיור בהר הרצל ובצפייה במיצג במרכז הרצל.

משך הסיור כ- 6 שעות

יד יצחק בן-צבי, מרכז רחל ינאית בן-צבי ללימודי ירושלים

ג. ירושלים כתבנית שלושה הרים

סיור זה עוסק בעיר ירושלים כמורכבת משלושה הרים : **הר המוריה** וסביבו אגן העיר העתיקה המרכזים סביבם את היסוד ההיסטורי, **גבעת רם** המייצגת את היסוד הלאומי המודרני כעיר בירה – סביב קריית הלאום, **והר הזיכרון** - הר הרצל ויד ושם. מסלול הסיור כולל את אתרים באיזור העיר העתיקה, הרובע היהודי והכותל, קריית הלאום והר הזיכרון.

משך הסיור כ- 8 שעות

ד. ירושלים- עיר הבירה שלי

- מהי עיר בירה?
 - מי החליט שדווקא ירושלים תהיה הבירה ומדוע?
 - מה מאפיין את ירושלים כעיר בירה?
 - מהי המשמעות של ירושלים כבירה שלי?
- באמצעות פעילויות יחודיות וביקור באתרים המייחדים את ירושלים כבירה, נעסוק בשאלות אלו. מסלול הסיור כולל את קריית הלאום- מנורת הכנסת, גן הורדים, הכנסת, הר הרצל .

משך הסיור כ- 4 שעות

יד יצחק בן-צבי, מרכז רחל ינאית בן-צבי ללימודי ירושלים

דנאות

א. מנורת הכנסת - כרטיס הביקור של מדינת ישראל

מהם מיתוסים לאומיים וכיצד הם נוצרים? האם ניתן "לעדכן" מיתוס? שאלות אלו ואחרות בסדנא חווייתית ומשמעותית אל מול "כרטיס הביקור של מדינת ישראל" – היא מנורת הכנסת. מנורת הכנסת הינה יצירת אמנות ייחודית, בה משולבים 29 תבליטים ובהם מאורעות, אישים, תנועות ועיקרי אמונה יהודים. אלו מסמלים לדעת יוצר המנורה את נקודות הציון המשמעותיות ביותר בתולדות העם היהודי ב-4000 שנות קיומו. במהלך הפעילות נדון בשאלות:

- מדוע נבחרה המנורה דווקא כרקע לכל האירועים? מה משמעותה כסמל?
- מהו טיבו של הארגון המסוים של האירועים במנורה? ומהי משמעותם של האירועים שנבחרו?
- כיצד עיצב האמן את האירועים מבחינה אומנותית? כיצד עיצוב זה מלמד על תפיסת עולמו?
- ולבסוף - מנורה זו, המסמלת את האירועים החשובים בתולדותינו לדעת האמן, כבר בת כ-50 שנה. האם יש מקום ל"עדכונים" בה כיום?

ניתן לקיים את הפעילות כמצגת בבית הספר, או בירושלים אל מול מנורת הכנסת

משך הסדנא כשעה וחצי

ב. הרצל וכל האדונים הנכבדים

מי הם גדולי האומה? מי מהם מעטר את שטרות הכסף שלנו? כיצד מעצבים שטר ומה משמעות הסמלים שעליו? על אלו ועוד בסיור משחק בעקבות דמויותיהם של גדולי האומה בהר הרצל, בו נעצב אנו את השטרות לזכרם.

ניתן לשלב ביקור במוזיאון הרצל החדש.

משך הפעילות כ- 3 שעות

ג. בחרים סמל למדינה

כיצד חברה קובעת את סמליה, ולפי מה? מה הייתה הצעתו של הרצל לעיצוב הסמל? סמל המדינה עוצב בימים ובשעות בהן עדיין עמדה המדינה הצעירה על חייה, בעיצומם של קרבות מלחמת העצמאות. ילדים וחיילים מן החזית לצד מעצבים דגולים רצו לקחת חלק בתהליך ההיסטורי. הצצה מרתקת אל מאחורי הקלעים של עיצוב סמל המדינה המוכר כיום לכולנו. במהלך הפעילות נהפוך בעצמינו ל"וועדת הסמל והדגל" ונבחר את הסמל המתאים ביותר משלל ההצעות שהוגשו. נעלה לדיון את המקורות מהן שאבו רעיונות לסמל המדינה, מי ומי בין מגישי ההצעות ומדוע התקבל הסמל המוכר לכולנו.

ניתן לקיים את הפעילות כמצגת בבית הספר, או בירושלים אל מול מנורת הכנסת

משך הסדנא כשעה וחצי

מוזיאון מגדל דוד בשיתוף מוזיאון הרצל

מבית ראשון לבית לאומי

נושא: תפיסות, אמונות ואירועים ובהם חזונו של בנימין זאב הרצל, שעיצבו את ההיסטוריה היהודית וגיבשו תודעת העם.

מטרת התכנית: התכנית עוקבת אחר תחנות וצמתים לאורך ההיסטוריה היהודית בירושלים, מהם ינק הרצל את ההשראה והמקורות לדרכו ולחזונו. במהלך הסיור במוזיאון מגדל דוד יבינו התלמידים מהיכן שאב הרצל את החזון, את התעוזה ואת הדרך. על מה התבסס אותו החלום העתיק שליווה את עם ישראל במשך 2,000 שנות גלות והביא בסופו של דבר להקמת מדינת ישראל.

משך הפעילות: 4 שעות.

מקום הפעילות: מוזיאון הרצל: המיצג האור-קולי, הר הרצל: חלקת הקבר. הקפצה באוטובוס למוזיאון מגדל דוד: סיור מודרך באתר וביקור בתצוגת הקבע.

אופן הפעילות: לאחר הפעילות במוזיאון הרצל יצאו התלמידים למוזיאון מגדל דוד להכרות עם המקורות שמהם שאב הרצל את ההשראה לחזונו. התלמידים יעלו לתצפית פתיחה מראש מגדל המצודה, שבה ישולב קטע המתאר את ביקורו של הרצל במגדל דוד בשנת 1898. בהמשך יצאו לסיור בתצוגת הקבע לאורך התקופות ההיסטוריות של ירושלים בשילוב דיון בקטעים מתוך הספר "מדינת היהודים" וקטעים מתוך יומנו של הרצל ועדויות מלווי.

עזרים ואמצעים נדרשים: באחריות המוזיאון

תחום פנאי

המחלקה לארץ סביבה ומורשת

הצעה לקיום פעילויות בנושא הרצל ביום הרצל 2007

פרטי התקשרות: יעל ארליך, המחלקה לארץ סביבה ומורשת, החברה למתנ"סים

טל. 02-6759833 או 08-6281992 שלוחה 205
נייד. 050 – 5436647

דוא"ל - yaele@matnasim.org.il

להלן הצעה שהועלתה לקיום פעילויות המיועדות לציבור הרחב ואשר יופעלו ע"י המתנ"ס.

רשימת אפשרית של נושאים לפעילויות:

1. פעילות ציבורית ברחוב הרצל בעיר – דוכנים, ציירים, תיאטרון רחוב, העלאת הצגה או הקרנת סרט בנושא וכדומה.
2. קיום פעילות במתנ"ס ביום הרצל או במסגרת יום העצמאות בנושא הרצל – הצגות, תיאטרון רחוב, הקרנת סרט בנושא, ערב שירה - הרצל והציונות, בית קפה וינאי, שיחזור הקונגרס הציוני החוגג 110 שנים, פאנל הקושר בין חזונו של הרצל למדינת ישראל ועוד ועוד.

אופן ארגון וניהול הפעילות תהיה כדלהלן:

הנהלת החברה למתנ"סים תוציא לכל המתנסים מכרז לקיום פעילות בנושא הרצל, על המתנסים הרוצים בכך לענות למכרז ולהגיש תוכנית מפורטת לפעילות המוצעת. לקראת מועד הגשת המכרז יוזמנו המתנ"סים המעוניינים להגיש תוכנית, להשתלמות בנושא הרצל במוזיאון הרצל. ועדה משותפת של החברה למתנ"סים והמועצה הציבורית תבחן את ההצעות ותבחר את ההצעות הזוכות. מתן הכסף יותנה בהתחייבות של המתנ"ס להשקיע בפרויקט סכום כסף דומה או שווה ערך בכח אדם, ציוד וכיו"ב.

על התוכנית של המתנ"ס לכלול: רקע קצר על הישוב והקהילה, תיאור הפעילות ביום הרצל, קהל יעד האמור להגיע לאירוע, מיקום הפעילות (במתנ"ס או בחוץ...), תקציב הכולל תקציב מבוקש + תשומות המתנ"ס.

המועצה לשימור מבנים
ואתרי התיישבות

המועצה לשימור מבנים

שחזור מסע הרצל בא"י (התוכנית נמצאת בשלבי הכנה ומיועדת לשנה הבאה)

נושא: שחזור מסעו של הרצל לא"י

המטרה: להפגיש את הנוער עם דמותו הסמלית של "האיש עם הזקן" אשר רובם מזהים אותו, אך מעטים יודעים עליו. דרך חווית המסע והמעבר במקומות ביקורו של הרצל יועלו לדיון נושאים שונים העוסקים בבעיית האנטישמיות וערכי הציונות, עלייה, התיישבות וקשיים בהגשמת חזון. המסע יהווה פתח לדיון רחב יותר בנושאים של מנהיגות, כריזמה, נאמנות ונכונות להקריב למען רעיון. ננסה להתמודד עם שאלות על חזון הרצל ומקומו כיום. האם תם עידן הציונות ומה הרצל היה אומר על החברה הישראלית כיום.

עקרונות המסע:

משך המסע – יומיים טיול בין אתרים ומקומות בהם ביקר הרצל במהלך מסעו.
קהל היעד – תלמידים בכיתות חט"ב.

מסלולים אפשריים:

1. בעקבות הקיסר – יפו, מקווה ישראל, ארזה, מרכז הרצל בירושלים.
 2. ביקור במושבות – יפו, מקווה ישראל, ראשון לציון, נס ציונה, מרכז הרצל בירושלים.
- השיטה המתודית** – בתחילת המסע המשתתפים יחולקו לקבוצות שמייצגות קהילות שונות מיהדות התפוצות. כל קבוצה תקבל משימה שתלווה אותה במהלך המסע ותוביל לאירוע מסכם "מיני קונגרס".
- "מיני קונגרס"** – מסע הרצל יוביל אירוע מרכזי, בו ייטלו חלק משתתפי המסע, יציגו וייקחו חלק פעיל על בסיס מידע שאספו במהלך המסע.

תחנות המסע – יהיו מגוונות ויכללו את האלמנטים הבאים:

1. הדרכה.
2. מיצג שחקנים.
3. פעילות לילה בירושלים.
4. חידון ניווט מתחנה לתחנה במהלך המסע.
5. סדנאות / דינאמיקה קבוצתית בקבוצות קטנות לעיבוד החוויה, לקראת תום המסע.

מעגל תנועות הנוער הציוניות חלוציות מגשימות

"הרצל אמר" - בחינת מציאות החברה הישראלית ביחס לחזונו של הרצל

לפני כשנה הוקם מעגל חדש לתנועות הנוער הציוניות-חלוציות-מגשימות בישראל. המעגל מהווה ארגון גג לתנועות הנוער הציוניות חלוציות מגשימות בישראל, המטפל ומסייע בהגשמת מטרותיהן של החברות במעגל ונועד להביא מן הכח אל הפועל את החזון הציוני בהובלתם של חברי תנועות הנוער, שעקרונות ההגשמה והחלוציות הם המאפיינים את פועלן. משנתו של הרצל והחינוך לערכיה היא אחת מאבני היסוד המניעות את פעולתן של תנועות הנוער הציוניות חלוציות מגשימות.

המעגל מאגד בשלב זה את תנועות הנוער המחנות העולים והנוער העובד והלומד ופועל במשותף עם תנועות ציוניות נוספות.

יום הרצל במעגל תנועות הנוער הציוניות החלוציות מגשימות - הצעה לקיום פעילות בבתי הספר.

נושא הפעילות: "הרצל אמר" - בחינת מציאות החברה הישראלית ביחס לחזונו של הרצל

אוכלוסיית היעד: תלמידי כיתות חטה"ב ותיכונים.

אורך הפעילות: כשעה וחצי (שני שעורים)

הפעילות תועבר בהתנדבות ע"י מדריכי התנועות החברות מעגל תנועות הנוער הציוניות חלוציות.

מטרות הפעילות:

- הכרת משנתו החברתית של בנימין זאב הרצל – יצירת חברה המבוססת על יסודות הצדק והסולידאריות בארץ ישראל.
- בחינה וביקורת על מציאות החברה הישראלית היום ביחס לחזונו של הרצל.
- "אם תרצו אין זו אגדה" – בחירה בגישה אקטיבית וקונסטרוקטיבית במאבק היומיומי על דמותה של החברה הישראלית, הגשמת חזון הציונות של הרצל.

רציונל:

- הכרות עם משנתו החברתית של הרצל דרך משחק מתודי או תערוכה.
- הבנת תפקידה של הציונות מתוך חזונו של הרצל – יצירתה של חברה מופת בארץ ישראל ועל כן היא אידיאל אינסופי שהגשמתו לא נתמצתה.
- הגשמתה של חברה מופת תלויה בבחירותיהם, רצונם ומעורבותם של היחידים.
- האם נבחר להמשיך את דרכו של הרצל? להגשים את חזון הציונות, להיאבק על דמותה של חברתנו שתהא חברה המושתתת על יסודות של צדק, שוויון. וסולידאריות?

צרכים דרושים:

- מימון הסעות המדריכים לבתי ספר.
- כיסוי עלויות הפקת חומרי ההדרכה.